

УДК 005.35:658.871/.878

*Білявський В.М., асистент кафедри менеджменту
Київський національний торговельно-економічний університет*

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОЇ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ НА ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Посилення соціальної відповідальності підприємств, заохочення їх до соціальної активності є необхідними умовами для створення соціальної солідарності в країні. При цьому активна соціальна позиція підприємств має полягати в гармонійному співіснуванні, взаємодії та постійному діалозі із суспільством.

Проблеми мотивування участі торговельних підприємств у вирішенні пріоритетних соціальних проблем населених пунктів дотепер комплексно не розглядалися ні на місцевому, ні на загальнодержавному рівні. За цих умов питання мотивування участі суб'єктів господарювання разом з органами місцевого самоврядування у здійсненні соціальної політики часто вирішуються цими органами хаотично й непослідовно, що у свою чергу гальмує залучення недержавних суб'єктів та їхніх додаткових ресурсів у роботу із розвитку соціальних програм. Належне висвітлення діяльності торговельного підприємства у царині благодійництва дасть змогу пересічному громадянину дізнатись, що підприємство не лише намагається отримувати прибуток, а й піклується про громаду, де воно здійснює комерційну діяльність, і є соціально відповідальними. Стимулювання участі торговельних підприємств у соціальному розвитку громади є надзвичайно важливим, оскільки головним джерелом отримання соціальної допомоги громадяни України вважають комерційний сектор. Але соціальна відповідальність – це не лише благодійні акції та спонсорство. Між роботодавцями та найманими працівниками повинен установитися нормальний соціальний діалог, а керівники торговельних підприємств повинні розуміти необхідність роботи над своїм позитивним соціальним іміджем.

Соціальна відповідальність може реалізуватись через створення на торговельному підприємстві спеціального Центру соціальних програм. Для цього у структурі самого підприємства необхідно зробити зміни. Соціальна відповідальність має бути виділена в окремий напрям, а очолювати його буде керівник торговельного підприємства. Але для дотримання соціальної відповідальності як функції господарювання потрібно щоб кожен співробітник був причетний до соціальної відповідальності. На підприємствах із іноземним капіталом є досвід створення Комітету з питань впровадження соціальної відповідальності. Комітет уповноважений обговорювати та реалізовувати головні напрямки діяльності з соціальної відповідальності, включаючи задоволення споживачів, етику, виконання законів та правил, захист навколишнього середовища. Посада менеджера з соціальних програм

підприємства є відносно новою у бізнес-середовищі України. У країнах з розвинутою ринковою економікою це поширене явище. Вже давно існує така спеціальність, а в університетах ведеться підготовка професійних менеджерів з цього питання. Основні вимоги до компетенції таких менеджерів зосереджені на розумінні важливості їхньої ролі у якості сполучних ланок між підприємством та його внутрішніми і зовнішніми клієнтами.

Зрозуміло, що будь-якому торговельному підприємству поодиноці буде складно впоратись із таким над завданням, а саме вдосконаленням соціально-відповідальної моделі управління на торговельному підприємстві. Тому новий стандарт ISO 26000, що знаходиться у процесі розробки, може стати певним універсальним засобом виміру зусиль в цьому напрямку. Міжнародна організація зі стандартизації ISO неодноразово підкреслювала, що цей стандарт буде представляти собою міжнародне керівництво, що представлятиме основні принципи та рекомендації у сфері соціальної відповідальності і не передбачатиме сертифікацію третьою стороною. Так більшість українських підприємств проходили сертифікацію по тим чи іншим стандартам під зовнішнім впливом контрагентів. Необхідна партнерська взаємодія торговельного підприємства з урядовими структурами, об'єднаннями споживачів, громадськими організаціями та бізнес-освітою. Така взаємодія дасть ефект синергії за умови відповідності і взаємодоповнюваності їх місій та практичної реалізації останніх.